

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/230/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6616201269
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočičková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6616201269.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočičkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a Mgr. Kataríny Katkovej, v spore žalobkyne H.. Q. Y. I., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom W. XXXX/XC, XXX XX Z., zastúpenej JUDr. Ing. Zuzanou Lodovou Amrichovou, advokátkou, so sídlom Nám. Slobody 25, 066 01 Humenné, proti žalovanej Sociálna poisťovňa, ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, o zaplatenie 30 478,19 €, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 9C/24/2016-207 zo dňa 28. 02. 2017 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd nepripustil zámenu strán sporu na strane žalovanej. Ďalej žalobu žalobkyne proti žalovanej o zaplatenie 30 478,19 € zamietol. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku (ďalej v texte len „CSP“) tak, že žalovaná nemá nárok na náhradu trov konania proti žalobkyňi.

1.1 V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že žalobkyňa sa žalobou podanou proti žalovanej domáhala náhradu škody 30.478,19 €.

1.2 V žalobe uviedla, že dňa 08. 03. 2001 začala podnikat' v oblasti sprostredkovania obchodu a služieb, organizovania školení, prednášok a seminárov s miestnom podnikania v Lučenci. Na základe chybne vedeného účtovníctva bola povinne sociálne poistená od 01.07.2003. Dňa 29.12.2004 na Daňovom úrade v Lučenci podala opravné daňové priznania za roky 2001, 2002 a 2003. Výpisy z daňových priznaní zaslala Sociálnej poisťovni pobočka Lučenec. Dňa 13.09.2005 jej bola doručená výzva na zaplatenie dlžného poistného za obdobie júl 2003 až august 2005. Dňa 17.10.2005 vydala Sociálna poisťovňa pobočka Lučenec rozhodnutie č. 700-2210084805 o povinnosti zaplatiť poistné za obdobie január 2004 až september 2004. Dňa 18.10.2005 vydala Sociálna poisťovňa pobočka Lučenec rozhodnutie č. 700-2240045005 o povinnosti platiť poistné za obdobie júl 2003 až december 2003. Dňa 20.10.2005 proti uvedeným rozhodnutiam podala námietku a žiadala, aby bola opätovne posúdená jej povinnosť platiť odvody z dôvodu chybne vyplneného daňového priznania za rok 2002 a opravné daňové priznanie podala v decembri 2004. Z opravného daňového priznania vyplynulo, že nemala povinnosť platiť odvody počnúc od 01.07.2003, ale až od 1.07.2004. Dňa 16.12.2005 jej bola doručená odpoveď Sociálnej poisťovne pobočka Lučenec, z ktorej vyplynulo, že jej zmenu povinnosti platiť odvody nemôžu spätne uznať. Dňa 19.12.2005 sa rozhodnutie Sociálnej poisťovne pobočka Lučenec č. 700-2210084805 a rozhodnutie č. 700-2240045005 stali právoplatnými a dňa 03.01.2006 vykonateľnými. Dňa 20.03.2006 podala Sociálna poisťovňa návrh na vykonanie exekúcie týchto rozhodnutí prostredníctvom Exekútorského úradu JUDr. Juraja Frantu na sumu 51.885,- Sk. Dňa 13.04.2006 jej bolo doručené upovedomenie o začatí exekúcie na vymoženie pohľadávky v celkovej sume 65.427,20 Sk. Dňa 20.04.2006 Exekútorský úrad požiadala o splátkový kalendár, s ktorým exekútor dňa 25.05.2006 vyslovil súhlas. Predmetom dohody bolo jedenásť mesačných splátok vo výške

5.500,- Sk a jedna mesačná splátka vo výške 4927,20 Sk. Ku dňu 18.12.2008 celú dlžnú sumu v splátkach zaplatila v súlade s dohodnutým splátkovým kalendárom. Následne došlo k zmene v osobe súdneho exekútora, kedy agendu exekútorského úradu JUDr. Juraja Frantu prevzal Exekútorský úrad JUDr. Miroslava Šupu, Nitra. Z oznámenia o stave exekúcie JUDr. Miroslava Šupu zo dňa 29.01.2010 zistila, že predchádzajúci súdny exekútor JUDr. Juraj Franta od nej vymohol sumu 65.427,20 Sk (2.171,78 Eur). Z vymoženej sumy poukázal exekútor Sociálnej poisťovni dňa 05.01.2007 čiastku 5.500,- Sk (182,57 Eur), dňa 29.03.2007 čiastku 5.000,- Sk (165,97 Eur) a dňa 14.04.2008 čiastku 10.000,- Sk (331,94 Eur). Zvyšnú časť vymoženej sumy exekútor JUDr. Juraj Franta nepoukázal Sociálnej poisťovni. Následný súdny exekútor JUDr. Miroslav Šupa jej (žalobkyni) potvrdil, že v rámci odovzdania exekučnej agendy mu JUDr. Juraj Franta v súvislosti s vedenou exekúciou neodovzdal žiadne vymožené finančné prostriedky. Túto skutočnosť sa dozvedela až v januári 2010. Vzhľadom na to, že súdny exekútor neodviedol celú vymoženú čiastku Sociálnej poisťovni, tá až do súčasnosti považuje dlh za nezaplatený a z toho vyplynuli všetky následné kroky a rozhodnutia Sociálnej poisťovne v neprospech žalobkyne. V dňoch 01.07.2007 až 30.06.2008 bola na základe nízkych príjmov oslobodená od povinnosti platiť odvody. Napriek tomu jej bola dňa 26.09.2008 doručená výzva Sociálnej poisťovne na zaplatenie dlžného poistného za obdobie od januára 2008 až augusta 2008, t.j. za obdobie kedy nebola povinne poistená v Sociálnej poisťovni. Od 01.07.2008 bola opäť povinne poistená. Dňa 28.10.2009 sa stalo vykonateľným rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. 700-2210602909-GC04/09, z ktorého jej vyplývala povinnosť zaplatiť sumu 116,70 Eur. V dňoch 29.10.2009 až 03.01.2010 bola práceneschopná z dôvodu zlomeniny zápästia. Dňa 20.11.2009 jej bola doručená odpoveď Sociálnej poisťovne na jej žiadosť o poskytnutie dávok práceneschopnosti. Sociálna poisťovňa rozhodla, že nemá nárok na dávky práceneschopnosti z dôvodu, že nemá zaplatené poistné za obdobie, ktoré vymáhal exekútor. Na základe práceneschopnosti jej vznikol nárok na plnenie aj z komerčného poistenia spoločnosťou Deutscher Ring AG, od ktorej denné dávky počas práceneschopnosti mali činiť 33,201 Eur po celú dobu trvania práceneschopnosti, teda 64 dní. Dňa 15.12.2009 jej komerčná poisťovňa vyplatila zálohu na poistnom plnení za prvých 43 dní práceneschopnosti, teda od 29.10.2009 do 10.12.2009. Dňa 29.01.2010 jej spoločnosť Deutscher Ring AG písomne oznámila, že vzhľadom na to, že sa od Sociálnej poisťovne dozvedeli, že nemá nárok na dávky počas práceneschopnosti, musí vrátiť aj zaplatený preddavok. Dňa 04.01.2010 zaslala Sociálnej poisťovni oznámenie o začatí materskej dovolenky. Následne si telefonicky preverovala u Sociálnej poisťovni či má všetko v poriadku s úhradami poistného, keďže jej nebola priznaná ani práceneschopnosť. Telefonicky jej bolo oznámené, že nemá zaplatené poistné, ktoré bolo predmetom exekúcie. Keďže jej bol zamietnutý nárok na práceneschopnosť, aby jej boli priznané dávky počas materskej dovolenky, musí zaplatiť poistné za obdobie, kedy bola práceneschopná. Na základe telefonickej komunikácie sa dozvedela, že poistné, ktoré zaplatila exekútorskému úradu JUDr. Juraja Frantu bolo týmto exekútorom spreneverené. Dňa 07.01.2010 zaplatila poistné Sociálnej poisťovni za obdobie práceneschopnosti. Na základe komunikácie so Sociálnou poisťovňou a exekútorským úradom JUDr. Miroslava Šupu sa dozvedela protichodné riešenie situácie vzniknutej sprenevereným poistného, ktoré zaplatila Exekútorskému úradu JUDr. Juraja Frantu. Dňa 22.01.2010 podala Sociálnej poisťovni reklamáciu platieb poistného. Na túto reklamáciu odpovedala žalovaná listom zo dňa 24.02.2010, ktorým odmietla žiadosť žalobkyne a uviedla, že naďalej eviduje nedoplatok na poistnom za obdobie júl 2003 až september 2005. Dňa 25.02.2010 jej bolo doručené rozhodnutie Sociálnej poisťovne pobočka Lučenec č. 200-01544-CA01/2010 o tom, že nemá nárok na materské, na ktoré nárok jej mal vzniknúť dňa 04.01.2010 a trvá 37 týždňov, keďže toho času bola slobodná matka. Rozhodnutie bolo odôvodnené tým, že nemá zaplatené poistné za mesiace október 2004 až september 2005, t.j. obdobie, ktoré bolo predmetom exekúcie. Dňa 01.03.2010 sa proti tomuto zamietavému rozhodnutiu žalobkyňa odvolala. Mala odstrániť nedostatky odvolania, ktoré odstránila a pri tejto príležitosti k podpisu pridala aj opätovnú žiadosť o prehodnotenie povinnosti platiť odvody za obdobie júl 2003 až júl 2004, keďže jej príjmy boli nižšie ako 12-násobok minimálnej mzdy a zároveň boli z podnikania, ktoré nepodliehalo povinnosti platiť odvody. Dňa 28.07.2010 jej bolo doručené stanovisko Ústredia Sociálnej poisťovne, podľa ktorého jej Sociálna poisťovňa nemôže vrátiť poistné, ktoré platila za obdobie júl 2003 až júl 2004. Na situáciu, ktorá vyplynula zo spreneverenia poistného JUDr. Jurajom Frantom jej bolo oznámené, že sa má obrátiť na komoru súdnych exekútorov. Súčasne sa dozvedela, že od 31.01.2010 JUDr. Juraj Franta nie je členom komory súdnych exekútorov. Dňa 24.09.2010 jej bola doručená výzva od Sociálnej poisťovne Lučenec, na zaplatenie odvodov počas materskej dovolenky za obdobie január 2010 až jún 2010. Dňa 25.10.2010 jej bolo doručené rozhodnutie Sociálnej poisťovne Lučenec o povinnosti zaplatiť poistné za mesiac január 2010. V rozhodnutí bolo zároveň uvedené, že je oslobodená od povinnosti platiť poistné v období práceneschopnosti, t.j. od 29.10.2009 do 03.01.2010 z dôvodu, že počas práceneschopnosti nie je povinná platiť odvody. Keďže nárok na materskú dávku

jej bol zamietnutý, od 04.01.2010 je povinná odvody platiť. Dňa 24.01.2011 jej bolo doručené ďalšie rozhodnutie č. 700-1610043211-GC04/11 Sociálnej poisťovne Lučenec o povinnosti zaplatiť odvody za obdobie júl 2010 až november 2010, v celkovej sume 462,- Eur. Dňa 04.02.2011 jej bolo doručené oznámenie Sociálnej poisťovne o prevedení vymáhania pohľadávky do mandátnej správy spoločnosti GENERAL FACTORING, a.s., na základe vykonateľného rozhodnutia č. 2210711909 vo výške 100,52 Eur, teda penále za nezaplatené poistné, ktoré bolo spreneverené exekútorom.

1.3 Dňa 07.03.2011 jej (žalobkyni) bolo doručené upovedomenie o začatí exekúcie Exekútorského úradu JUDr. Veroniky Kučavíkovej, Žilina na vymoženie pohľadávky 484,50 Eur, teda poistné za obdobie materskej dovolenky od januára 2010 do júna 2010. Exekútorský úrad JUDr. Veroniky Kučavíkovej jej zablokoval na účte sumu 2.884,50 Eur a zároveň zablokoval všetok nehnuteľný majetok. Dňa 10.03.2011 vymáhanú sumu zaplatila. Dňa 01.04.2011 jej Správa katastra Lučenec oznámila záznam o odblokovaní jej nehnuteľností, na základe zrušenia upovedomenia o začatí exekúcie. V apríli 2011 riešením celej veci poverila advokáta Mgr. Ľubomíra Kaduru zo Žiliny, ktorý po jej neskoršom zistení zle určil príslušný orgán konajúci v mene štátu. Advokát ako príslušný orgán, ktorý koná v mene štátu, označil Ministerstvo spravodlivosti SR. Ministerstvo spravodlivosti SR zaujalo ten názor, že jej nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom nie je daný. Následne jej právny zástupca podal žalobu proti Slovenskej republike, za ktorú konalo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Spor bol vedený na Okresnom súde Bratislava I, Záhradnícka 10, Bratislava. Žalobu zobrala späť a tento súd konanie zastavil.

1.4. Dňa 26.11.2013 požiadala Sociálnu poisťovňu, pobočka Lučenec a zároveň Sociálnu poisťovňu, ústredie Bratislava o výmaz zo zoznamu dlžníkov. Žiadosť bolo vyhovené a dňa 02.12.2013 bola vymazaná zo zoznamu dlžníkov, čo sa týka pohľadávok voči Sociálnej poisťovni pobočka Lučenec. Na základe stanoviska Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom Bratislava, jej bol výmaz záväzkov voči pobočke Sociálnej poisťovni Žilina, ktoré vznikli ako konzekvencia na spreneverené poistné JUDr. Jurajom Frantom zamietnuté a ďalej bola vedená na zozname dlžníkov Sociálnej poisťovne. Sociálna poisťovňa pobočka Žilina dňa 10.04.2014 odpovedala tak, že jej žiadosť o výmaz z registra dlžníkov zamietli a opätovne uviedli, že je povinná platiť poistné za celé obdobie materskej a tiež práceneschopnosti pred materskou, čo ona zaplatila, aj keď poisťovňa na tieto platby nemala nárok. Sociálna poisťovňa pobočka Lučenec si priznala chybu, že poistné im bolo zaplatené výkonom rozhodnutia a ona dlh za obdobie do práceneschopnosti pred materskou dovolenkou nemala, aj napriek tomu platili ich chybné vydané rozhodnutia a ona je dlžníčkou. Sociálna poisťovňa vydala rozhodnutia, že nemá nárok na dávku počas práceneschopnosti a ani na následnú dávku počas materskej dovolenky, čoho dôsledok ešte je aj jej povinnosť platiť odvody v tomto období práceneschopnosti a materskej dovolenky. Svojimi mylnými rozhodnutiami ju ako slobodnú matku na materskej s povinnosťou splácať hypotéku na byt, dostali do takej zložitej situácie, že jej byt sa dostal do dražby a ona oň prišla. Po mnohých podaniach z jej strany Sociálna poisťovňa pobočka Lučenec uznala svoje chybné rozhodnutie a vymazala ju zo zoznamu dlžníkov. Napriek tomu nezrušila svoje vydané rozhodnutia o nepriznaní nároku na dávku počas práceneschopnosti a tiež na dávku na materskej dovolenke a ponechala rozhodnutie o povinnosti platiť za tieto obdobia, čo ona urobila a zaplatila dlh. Dňa 23.09.2014 zo Sociálnej poisťovne pobočka Žilina obdržala ďalšiu upomienku súvisiacu so spreneverenými odvodmi zaplateného poistného, a to z obdobia október 2005 až december 2006, a to na zaplatenie penále, ktoré nie je možné odpustiť podľa listu. Dňa 17.01.2015 zaslala na Sociálnu poisťovňu, ústredie Bratislava žiadosť o predbežné prerokovania nároku na náhradu škody podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z.z., avšak odpoveď tohto ústredného orgánu bola zamietavá.

1.5 Dňa 13.03.2015 doručila do Sociálnej poisťovne, pobočka Humenné čestné prehlásenie o nevykonávaní podnikateľskej činnosti v období materskej dovolenky počnúc od 04.01.2010 do 21.01.2011. Za toto obdobie od nej Sociálna poisťovňa žiadala poistné, ktoré sčasti zaplatila, no bolo to žiadané neoprávnene zo strany Sociálnej poisťovne. Na základe tohto čestného prehlásenia Sociálna poisťovňa, pobočka Žilina dňa 27.04.2015 doručila rozhodnutie, ktorým obnovila konanie vo veci platenia poistného v spornom období od 24.11.2010 do 31.01.2011. Následne jej dňa 03.06.2015 bolo doručené rozhodnutie, že za sporné obdobie od 24.11.2010 do 31.01.2011 jej bolo priznané prerušenie platenia odvodov do Sociálnej poisťovne. Sociálna poisťovňa opäť uznala, že nemá za obdobie trvania materskej dovolenky a ani pred ňou žiadne dlžné poistné. Dňa 07.10.2015 dostala telefonické upozornenie z automatickej odkazovej schránky Sociálnej poisťovne ohľadom výzvy na vyrovnanie si svojich dlhov. Keďže jediné sporné poistné bolo zo Sociálnej poisťovne, pobočka Žilina, vo výške 462,- Eur, ktoré

ešte stále bolo vo fáze riešenia, na internete si vyhľadala portál dlznik.sk, kde našla informácie o tom, že dlhuje Sociálnej poisťovni 822,74 Eur. Kontaktovala Sociálnu poisťovňu, pobočka Humenné, odkiaľ sa následne dňa 08.10.2015 dozvedela, že dlhuje na poistnom Sociálnej poisťovni sumu 2.107,90 Eur spolu s penále. Po tejto informácii sa rozhodla podať žalobu, ktorú považuje za posledné riešenie v dlhoročnom spore, ktorý spôsobil exekútor JUDr. Juraj Franta a následné rozhodnutia vydané Sociálnou poisťovňou. V dôsledku nezákonného postupu exekútorského úradu JUDr. Juraja Frantu a následne nesprávnym úradným postupom Sociálnej poisťovne, jej vznikla škoda vo výške 30.478,19 Eur.

1.6 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že žalobkyňa podala žalobu na Okresnom súde Humenné dňa 09.10.2015 a ako žalovanú označila Sociálnu poisťovňu, ústredie, v zastúpení - Sociálna poisťovňa, pobočka Humenné, Námestie slobody 5672/58, 066 01 Humenné. Okresný súd Humenné postúpil vec Okresnému súdu Lučenec.

1.7 Konštatoval, že predmetom žaloby žalobkyne je náhrada škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ktorá jej mala vzniknúť v konaní o zamietnutí nároku na nemocenské a materské. Za obdobie od 29.októbra 2009 do 3. januára 2010 si žalobkyňa z poistného vzťahu povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby v súvislosti so dočasnou pracovnou neschopnosťou uplatnila nárok na nemocenské a v súvislosti s tehotenstvom a narodením dieťaťa si uplatnila od 4.januára 2010 nárok na materské. Nárok na nemocenské Sociálna poisťovňa, pobočka Lučenec žalobkyne nepriznala rozhodnutím č. 200-07553-CA01/2009 zo dňa 20.11.2009. Rozhodnutie pobočky Lučenec zo dňa 20.11.2009 nadobudlo právoplatnosť dňa 31.12.2009. Odvolanie žalobkyne voči rozhodnutiu bolo doručené oneskorene. Žiadosti žalobkyne o vznik nároku na materské, pobočka Lučenec nevyhovela rozhodnutím číslo 200-01544-CA01/2010 zo dňa 22.februára 2010 z dôvodu, že za obdobie od prvého vzniku nemocenského poistenia povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnnej osobe do konca kalendárneho mesiaca predchádzajúceho kalendárnemu mesiacu, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky, to jest do 31.decembra 2009 nemala žalobkyňa uhradené poistené za október 2004 až september 2005 a suma dlžného poisteného bola vyššia ako 5,- Eur. Žalobkyňa ako samostatne zárobkovo činná osoba bola povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistená od 01.júla 2003 do 30.júna 2007 a od 1.júla 2008 do 23. novembra 2010. Pri vzniku nároku na nemocenské, by musela žalobkyňa zaplatiť poistné za obdobie od 01.júla 2003 do 30. júna 2007, ako aj od 1.júla 2008 do 31.decembra 2009. Suma dlžného poistného na nemocenské poistenie za mesiace október 2004 až september 2005 bola predmetom exekučného konania u súdneho exekútora JUDr. Juraja Frantu. Sociálna poisťovňa, ústredie napadnuté rozhodnutie pobočky č. 200-01544-CA01/2010 zo dňa 22.02.2010 po prešetrení a posúdení skutočného stavu veci rozhodnutím č. 10819-2/2010-BA zo dňa 23.07.2010 potvrdila. Keďže dlžné poistné predpísané rozhodnutím pobočky Lučenec č. 700-2210084805-GC04/05 zo dňa 17.októbra 2005 v sume 1.460,97 Eur a č. 700-2240045005 zo dňa 18.októbra 2005 v sume 261,30 Eur nebolo zaplatené, pobočka pristúpila k vymáhaniu pohľadávky v celkovej výške 1.722,27 Eur podaním návrhu na vykonanie exekúcie prostredníctvom súdneho exekútora JUDr. Juraja Frantu. Súdny exekútor vymoženú sumu odviezol pobočke Lučenec len čiastočne vo výške 680,48 Eur a sumu vo výške 843,90 Eur napriek úhrade zo strany žalobkyne, nepoukázal na účet pobočky Lučenec. Bez dôvodu si ponechal sumu vo výške 843,90 Eur. Podali trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu sprenevery, avšak Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Lučenci uznesením spisová značka ČVS:ORP-495/OEK-LC-2010 zo dňa 18.mája 2012 trestné stíhanie zastavilo, pretože skutok nie je trestným činom. Exekučné konanie od JUDr. Juraja Frantu prevzal súdny exekútor JUDr. Miroslav Šupa. Z jeho oznámenia vyplýva, že súdny exekútor vymohol od žalobkyne celkom 2.171,78 Eur, z toho pobočke poukázal spolu sumu 680,48 Eur. Žalobkyňa zaplatila dňa 7.januára 2010 priamo v pobočke Lučenec sumu 197,89 Eur.

1.8 Pokiaľ ide o označenie žalovanej ako Sociálna poisťovňa, ústredie, Ulica 29.augusta 8 a 9, Bratislava, okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že súd musí vzhľadom na uplatnený nárok podľa lex specialis, ktorým je zákon č. 514/2003 Z. z. poukázať na ustanovenie § 1 písmeno a), ktoré nepochybne upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, pričom z označenia žalovanej v žalobe nevyplýva, že by sa žalobkyňa domáhala nároku na náhradu škody voči štátu. Uviedol, že správne označenie zodpovedného subjektu je veľmi dôležité z hľadiska hmotného práva, nakoľko zodpovedný subjekt, tak ako ho označila žalobkyňa, má právnu subjektivitu. Zo zákona č. 514/2003 Z. z. je však nepochybné, že za škodu podľa tohto zákona zodpovedá štát, to jest Slovenská republika. Ústredný orgán koná priamo zo zákona za štát. Z

uvedeného vyplýva, že ústredný orgán štát nezastupuje. Len v prípade, ak žalobca označí iný orgán ako je uvedený v § 4 zákona č. 514/2003 Z. z. alebo neuvedie žiadny orgán, je povinnosťou súdu žalobcu poučiť, aby tento nedostatok odstránil. Ak by tak strana sporu neurobila, súd nemôže žalobu zamietnuť pre nedostatok pasívnej legitímácie z dôvodu, že štát ako nositeľ zodpovednosti označený bol. V prípade, že je ako žalovaný označený nie štát, ale len štátny orgán, čo je tento prípad, tento orgán nezodpovedá za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., lebo nie je nositeľom právnej povinnosti, a preto nie je pasívne legitimovaný. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku zdôraznil, že ak žalobkyňa podala žalobu nie proti štátu, ale proti ústrednému orgánu, ktorý má právnu subjektivitu, súd musí žalobu zamietnuť pre nedostatok v označení žalovaného. Žalobkyňa navrhla zmeniť označenie žalovanej v podaní, ktoré bolo doručené okresnému súdu dňa 08.07.2016, teda po tom ako nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok. V tomto podaní uviedla, že ako žalovaná má vystupovať v spore: Slovenská republika, v zastúpení Sociálnej poisťovne so sídlom Bratislava 1, Ulica 29. augusta č. 8 -10, 813 63 (č. I. 171 tohto spisu). Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení poukázala na tú skutočnosť, že ustanovenie § 92 Občianskeho súdneho poriadku nemá ekvivalent v Civilnom sporovom poriadku. S odôvodnením, že Civilný sporový poriadok zámenu sporových strán neupravuje, okresný rozhodol tak, že nepripúšťa zámenu strán na strane žalovanej a ďalej konal s pôvodne označenou žalovanou, ktorou je Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, pretože zámenu strán na strane žalovanej nepripustil.

1.9 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že skúmal aktívnu a pasívnu legitímáciu strán v spore, ktorou sa rozumie hmotnoprávny vzťah strany sporu k prejednávanej veci. Konštatoval, že žalobkyňa je aktívne legitimovaná na podanie žaloby o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Pasívne legitimovanou stranou by mohla byť len Slovenská republika, za ktorú koná príslušný orgán, tak ako je to uvedené v § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Súd žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol, pretože zákon č. 514/2003 Z. z. v ustanovení § 1 písmeno a) nepochybne upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi štátu, pričom z označenia žalovanej nevyplýva, že by sa žalobkyňa domáha nároku na náhradu škody voči štátu. Zdôraznil, že správne označenie zodpovedného subjektu je veľmi dôležité z hľadiska hmotného práva, nakoľko zodpovedný subjekt tak ako bol žalobkyňou označený má síce právnu subjektivitu, za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. môže však zodpovedať len štát, to je Slovenská republika. V prípade, že žalobca označí nie štát, ale len štátny orgán, čo je tento prípad, tento orgán nezodpovedá za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., pretože nie je nositeľom právnej povinnosti a preto nie je pasívne legitimovaný. Pokiaľ žalobkyňa podala žalobu nie proti štátu, ale proti Sociálnej poisťovni, Ulica 29 augusta 8 a 10, Bratislava, ktorá má právnu subjektivitu, súd mohol žalobu žalobkyne len zamietnuť pre nedostatok pasívnej legitímácie. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že poukazuje na ustanovenie § 135 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého, ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná. Jedine žalobca má oprávnenie stanoviť okruh strán v spore. Pokiaľ teda zo znenia žaloby vyplýva, že žalobkyňa si uplatňuje náhradu škody voči štátu, mala správne označiť stranu sporu. Pretože tak neurobila, súd žalobu v celom rozsahu zamietol a rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti rozsudku.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie sa žalobkyňa odvolala a v odvolaní uviedla, že podáva odvolanie, pretože súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, ďalej preto, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a tiež preto, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V uvedenej súvislosti žalobkyňa v odvolaní poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 345/2012 zo 06. 02. 2013 a v súvislosti s týmto uznesením na ustanovenie § 5 zákona č. 99/1963 Zb., Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), kde bola upravená všeobecná poučovacia povinnosť v občianskom súdom konaní. Zdôraznila, že v podaní zo dňa 08. 07. 2014 navrhla zmeniť označenie žalovanej zo Sociálna poisťovňa, ústredie na Slovenská republika v zastúpení Sociálnou poisťovňou so sídlom v Bratislave, ulica 29. augusta č. 8 - 10. Urobila tak po pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 24. 06. 2016. Konajúci súd na pojednávaní dňa 24. 06. 2016, pričom zo zápisnice o pojednávaní z uvedeného dňa vyplýva, že žiada aby jej bola poskytnutá 15-ňová lehota, v ktorej sa vyjadrí, koho označuje za pasívne legitimovaný subjekt. Napriek tomu, že sa jedná o hmotno-právnu podmienku a konajúci súd nebol povinný o tejto skutočnosti žalobkyňu poučiť urobil tak, a žalobkyňa následne požiadala konajúci súd o pripustení zámeny na strane žalovaného.

Je však otázne, prečo ju konajúci súd nepoučil o takej „procesnej záležitosti“ akou je nadobudnutie účinnosti Civilného sporového poriadku o 6 dní odo dňa konania pojednávania, keďže zámenu strán sporu na strane žalovanej nepripustil s odôvodnením, že ustanovenie § 92 OSP nemá ekvivalent v Civilnom sporovom poriadku. Nakoľko v danom prípade ide o podstatnú náležitosť, ktorá je nevyhnutná pre celý ďalší priebeh a vôbec trvanie súdneho sporu, týmto nedostatkom z hľadiska poučovacej povinnosti súdu o procesnej otázke vedenia konania, t. j. nesprávnym procesným postupom, žalobkyni znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Následne v dôsledku zamietnutia žaloby žalobkyne, z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie žalovanej došlo k tomu, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe dôkazov, ktoré dovtedy vykonal súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd prvej inštancie tak ani neskúmal právny dôvod a rozsah náhrady škody požadovanej žalobkyňou, nakoľko pre nedostatok pasívnej legitímácie žalobu zamietol. Žalobkyňa tak prišla o možnosť uplatniť svoje práva spojené so zodpovednosťou štátu za škodu, spôsobenú jej nesprávnym úradným postupom orgánov štátnej správy. V uvedenej súvislosti žalobkyňa v odvolaní uviedla, že v poučení o procesných právach a povinnostiach strán sporu zo dňa 24. 08. 2016, ktoré bolo žalobkyni dourčené, je uvedená ako žalovaná Slovenská republika v zastúpení Sociálnou poisťovňou so sídlom v Bratislave. Žalobkyňa na základe tejto písomnosti mala za to, že súd zámenu sporových strán na základe jej návrhu zo dňa 08. 07. 2016 pripustil a že konanie bude riadne pokračovať. V domnení, že na pojednávaní odročenom na deň 28. 02. 2017 sa už bude prejednávať nárok žalobkyne uplatnený žalobou z hľadiska jeho titulu aj rozsahu, si zvolila advokáta, aj keď až 27. 02. 2017. Zdôraznila, že žiadnym platným právnym predpisom ani ustálenou judikatúrou pritom nie je dané, v akom časovom predstihu pred nariadeným pojednávaním by si strana sporu mala zvážiť, že si želá mať na pojednávaní právneho zástupcu. Žalobkyni bolo až do februári 2017 telefonicky oznámené, že pojednávanie sa odročuje na nový termín 28. 02. 2017. Vzhľadom na tento blížiaci sa termín si žalobkyňa začala hľadať advokáta na právne zastúpenie v tejto právnej veci. Splnomocnená advokátka však vzhľadom na rozsiahlosť predloženého spisového materiálu a problematiky už nemala inú možnosť, než požiadať o odročenie pojednávania písomným ospravedlnením zo dňa 27. 02. 2017, a to z dôvodu času potrebného na naštudovanie spisového materiálu na prípravu na pojednávanie. Konajúci súd však podľa odôvodnenia rozsudku usúdil, že podľa ustanovenia § 183 ods. 4 Civilného sporového poriadku tento dôvod na žiadosť o odročenie pojednávania nie je dôležitý. V uvedenej súvislosti poukázala žalobkyňa v odvolaní na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29. 07. 2010, sp. zn. 2Cdo/93/2009, podľa ktorého právo byť v konaní pred súdom zastúpený advokátom je garantované Ústavou Slovenskej republiky ako súčasť práva na súdnu a inú ochranu (čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Toto právo sa realizuje buď tým, že si účastník konania zvolí advokáta, ktorého poverí zastupovaním v konaní alebo mu v prípade splnenia zákonných podmienok na návrh ustanoví zástupcu z radov advokátov (§ 30 ods. 1 OSP). Účastník konania má možnosť obrátiť sa na Centrum bezplatnej právnej pomoci podľa osobitného predpisu. Súd je však povinný umožniť účastníkovi realizáciu tohto práva, napríklad poučením podľa § 5 a 30 OSP, poskytnutím primeranej lehoty na zvolenie si právneho zástupcu a iné. Pokiaľ by žalobkyňa bola poučená o jej procesnej povinnosti, prípadný návrh na pripustenie zmeny v označení žalovanej podať do 30. 06. 2016, nebolo by došlo k tomu, že konajúci súd zamietne žalobu žalobkyne pre nedostatok pasívnej legitímácie žalovanej. Následne spôsob a rozsah požadovanej náhrady škody súd prvej inštancie, vzhľadom na zamietnutie žaloby pre nedostatok pasívnej legitímácie ani neskúmal. Pokiaľ by aj bol v tejto časti nedostatok v petite žaloby podanej žalobkyňou, žalobkyňa mohla požiadať o pripustenie zmeny petitu žaloby, ak by to bolo potrebné, ak by ju súd vzhľadom na komplikovanosť problematiky poučil o vhodnosti využitia jej práva na zvolenie advokáta. V závere odvolania žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. K obsahu odvolania žalobkyne sa žalovaná vyjadrila tak, že sa pridržiava svojich písomných vyjadrení zo dňa 19. 05. 2016, zo dňa 06. 09. 2016 a zo dňa 10. 01. 2017, vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Krajský súd ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobkyne v rozsahu a z dôvodov daných ustanovením § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP (a contrario) a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil; podľa ustanovenia § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti záverov súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích námietok žalobkyne, ktorá súdu prvej inštancie v odvolaní vytýkala, že jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

6. Z obsahu odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že súd prvej inštancie prioritne skúmal aktívnu a pasívnu legitímáciu strán sporu, pričom dospel k záveru, že žalovaná, tak ako je označená v žalobe nie je pasívne legitimovaná, pretože podľa § 4 zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého zákona si žalobkyňa podanou žalobou uplatnila nárok na náhradu škody, za škodu zodpovedá štát, v mene ktorého koná príslušný orgán. Pred tým ako súd prvej inštancie dospel k uvedenému záveru však nepripustil „zámenu strán sporu na strane žalovanej“, čo odôvodnil tým, že žalobkyňa navrhla zmeniť označenie žalovanej podaním, ktoré bolo doručené súdu dňa 08. 07. 2016, teda za účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku a pretože Civilný sporový poriadok zámenu sporových strán neupravuje, súd prvej inštancie zámenu strán sporu na strane žalovanej nepripustil.

7. Po prejednaní odvolania žalobkyne z hľadiska odvolacích námietok, ktoré žalobkyňa uviedla v odvolaní, odvolací súd uvádza, že odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne. Súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal s podaním žalobkyne zo dňa 06. 07. 2016 (č. I. 171 spisu), kde žalobkyňa uviedla, že „vo veci pasívnej legitímácie mení osobu žalovaného, ktorého z dôvodu nedostatku právnych informácií zle určila, a teda žalovanou stranou nie je Sociálna poisťovňa, ústredie, ale Slovenská republika, v zastúpení Sociálnou poisťovňou so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta č. 8-10“. Uvedené podanie žalobkyne mal súd prvej inštancie správne podľa jeho obsahu v kontexte s uplatneným nárokom posúdiť ako podanie, v ktorom žalobkyňa odstránila vady žaloby, spočívajúce v nesprávnom označení žalovanej a nie ako návrh na pripustenie zmeny strany sporu na strane žalovanej, ktorému potom súd prvej inštancie nesprávne nevyhovel a v nadväznosti na to, bez vecného posúdenia žalobou uplatneného nároku, žalobu pre nedostatok vecnej pasívnej legitímácie žalovanej, zamietol. Uvedeným nesprávnym procesným postupom súd prvej inštancie znemožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. V nadväznosti na uvedené potom súd prvej inštancie ani nevykonala potrebné dokazovanie, keďže do tejto fázy civilného procesu, pre nesprávne zamietnutie žaloby z dôvodu nedostatku vecnej pasívnej legitímácie na strane žalovanej, ani nedospel. Z uvedeného je zrejmé, že odvolacie námietky žalobkyne sú opodstatnené, preto odvolací súd odvolaním žalobkyne napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a podľa ustanovenia § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci na ďalšie konanie bude opätovne vyriešiť otázku súvisiacu so správnym označením žalovanej s prihliadnutím k tomu, aby toto označenie zodpovedalo zneniu ustanovenia § 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v tom zmysle, že príslušný orgán (v tomto prípade Sociálna poisťovňa) koná v mene štátu a nie, že štát je zastúpený týmto orgánom, následne vec meritórne posúdiť, v súvislosti s tým vykonať potrebné dokazovanie a v merite veci rozhodnúť; v novom rozhodnutí o veci samej súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

9. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).